

INAUGURAČNÍ ŘEČ PRESIDENTA WILSONA

Nastala změna ve vládě. Začala před dvěma roky, kdy směnována poslanceká stala se demokratickou rozhodnou většinou. Nyní ta změna byla dokončena. — Senát, který co nejdříve se shromáždí, bude rovněž demokratickým. Úřady prezidenta a místoprezidenta byly vloženy v ruce demokratů. Co tato změna znamená? To jest otázka, která jest na našich myslích dnes. To jest otázka, kterou se pokusím zodpovědět, tak abych, dovedu-li to, tlumočil její význam.

Ona znamená více, nežli pouhý úspěch strany. Úspěch strany znamená málo, leč když národ považuje strany takové pro veliký a určitý účel. Nikdo nemusí býti v pochybnostech o účelu, pro nějž národ hodlá nyní použiti demokratické strany. On mívá jí použiti k tlumočení změny ve svých vlastních plánech a hledisku. Některé staré věci, na něž jsme si uvkyli, a které začaly se vkrádati do samotného zvyku naší myšlenky a našich životů, změnil svůj vzhled, ježto my v poslední době začali jsme hleděti na ně kriticky, s čerstvým, probuzeným oči; spadla s nich maska a ukázaly se jako eiz a zlé. Některé nové věci, když hledíme na ně upřímně, ochotni chápati jejich pravou povahu, nabývají vzhledu věcí, s nimiž dávno byli jsme seznámeni a v něž dávno jsme věřili, které jsou součástí našeho předsvědčení. My byli jsme občerstveni novým pohledem do našeho vlastního života.

Vidíme, že v mnohých věcech život jest velmi veliký. Jest neporovnatelně velikým ve svých materiálních vzhledech, ve svém tělese bohatství, v různosti a rozmachu své energie, v průmyslech, které jsme plánovali a zbudovali geniem jednotlivých mužů a bezmezou podnikavostí skupiny mužů. Jest veliký, také, velmi veliký, ve své mravní síle. Nikde na světě šlechtní muži a ženy neukázali ve více vzrušujících formách krásu a energii sympathy a nápomoci a rady ve svém úsilí o napravení křivdy, úlevy utrpení a uvedení slabých na cestu síly a naděje. My, dále, zbudovali jsme veliký systém vlády, jež obstála skrze dlouhé věky v mnohých ohledech jako vzor pro ty, kdož snaží se postaviti svobodu na základy, které odolají nahodilým změnám, bouřím a nehodám. Náš život obsahuje velmi velikou věc, a obsahuje ji v bohaté hojnosti.

Avšak zlo přišlo s dobrem a mnoho dobrého zlata zachvátil rez. S bohatstvím dostavilo se neodpustitelné pletváni. My rozplýtváme velkou část toho, co mohli jsme použiti a nepokusili jsme se zachovati překypující hojnost přírody, bez níž náš genius pro podnikavost byl by býval bezezenným a nemožným, o-povrhovali jsme šetrnost a byli hanebně marnotratnými, a zároveň podivuhodně úspěšnými. My byli jsme hrdí na naše významnosti v průmyslu, ale až dosud nezastavili jsme se dosti a nespočetili lidské oběti, cenu životů zmíněných, energií přepjatých a zlomených, strašnou fysickou a duševní obětí mužů a žen a dětí, na něž mrtvá váha a břemeno toho všeho dopadaly nelhostátně skrze léta. Úpíní a agonie toho všeho nedolehla k našim uším, vážný, úskostný spodní tón našeho života, vycházející z dolů a továren a z každého domova, kde zápas měl své intimní a povědomé místo. S velikou vládou přišly mnohé velké hluboce tajné věci, na kteréž dlouho opominali jsme pohlednouti a zkoumati je upřímně, nebojácně očima. Veliké vlády, které jsme milovali, bylo často používáno pro soukromé a sobecké účely, a ti, kdož ji používali, zapomněli na lid.

Konečně vyvstala před námi vidina našeho života jako celku. Vidíme zlé a dobrým, zkažené a upadající se zdravým a živoucím. S touto vidinou přiblížujeme se k novým úkolům. Naši povinnosti jest odlišiti, znovu uvážovati, znovu postaviti, napravit zlé, a náš hrotem ukážditi dobrou, osvětliti a slábiti každý proces na-

šeho hospodářského života, aniž bychom jej oslabili neb udělali sentimentálním. Bylo cosi supového a krutého a necitelného v našem chvatu docílení úspěchu a býti velikými. Naši myšlenkou bylo "Ať se každý stará sám o sebe, ať se každá generace postará sama o sebe," co zatím jsme budovali o-brovskou masinerii, která to činila nemožným, aby kromě těch, kteří stáli u pák kontroly, ostatní měli příležitost postarati se o sebe. My nezapomněli jsme našich mravů. My pamatovali jsme dosti dobře, že krádeži jsme směrem, jímž mínilí jsme posloužiti tomu nejslabšímu stejně jako tomu nejmocnějšímu, s okem upřeným na vzory spravedlnosti a správného jednání, a pamatovali jsme na to s pýchou. Než my jsme byli příliš ledabylými a ve spěchu býti velikými.

Nyní dostavila se u nás střídavá, druhá myšlenka. Šupiny ledabylosti spadly s našich očí. My rozhodli jsme se upravit každý proces našeho národního života opět se vzory, které jsme tak hrdě vztýčili na počátku a vždycky nosili v našich srdcích. Naše práce jest prací obnovení.

My sestavili jsme s jistým stupněm přesnosti některé věci, jež měly by býti změněny a zde jsou některé z hlavních položek: Celní tarif, který nás odlučuje od naší náležitě účasti na obědě světa, porušuje spravedlivé zásady systému daní a činí z vlády ochotný nástroj v rukou soukromých zájmů; bankovní a měnový systém, založený na dluhosti vlády prodávati její dluhopisy na padesát roků do předu a dokonale uzpůsobený tomu, aby soustředěny byly hotové peníze a obmezen úvěr; industriální systém, který uvážíte-li jej se všech stran, finančních jakož i správních, drží kapitál ve vřetech otěží, zkracuje svobody a obmezuje příležitost práce, a vykořisťuje, aniž by obnovoval neb zachovával přírodní zdroje země; těleso zemědělských činností, které mu nikdy nedostalo se zdatnosti velikých obchodních podniků a slouženo mu, jak mělo by býti, skrze pomůcky vědy vzaté přímo na farmu neb poskytnuto úvěru nejlépe odpovídajícího jeho praktickým potřebám; vodní dráhy, zdraví jeho mužů a jeho žen a dětí, jakož i jejich práv v zápasu o existenci. Toto není žádná sentimentální povinnost. Pevným podkladem vlády jest spravedlnost, nikoli milosrdenství. — Toto jsou věci spravedlnosti. Nemůže býti rovnosti neb přiležitosti, prvňích požadavků spravedlnosti v politickém těle, zdati mužů a ženy a děti nejsou chráněni ve svých životech, v jejich životní svědění, od následků velikých průmyslů a sociálních procesů, které nemohou změnit, kontrolovati, aniž sami s nimi zápoliti. — Společnost musí k tomu přiléhlosti, aby sama nedrtila, neoslabovala neb nepoškozovala své vlastní soudásky. První povinností zákona jest udržovati zdravou společnost, již slouží. Zdravotnické zákony, zákony o čistých potravinách a zákony rozhodující podmínky práce, které jednotlivci jsou bezmocni rozhodnouti sami pro sebe, jsou intimními soudáskami zřízení spravedlnosti a zákonitě zdatnosti.

Toto jsou některé z věcí, kteréž měly bychom vykonati a nenechati jiné nevykonané, starodávné, vždycky nutně základní chráněni majetku a práva jednotlivců. To jest vysoký úkol nového dne; pozdvihnouti všecko, co souvisí s

naším životem jako národa k světlu, kteréž září a křbu svědomí každého člověka a vidině práva. Nedá se mysliti, že měli bychom činiti toto jako straníci; nedá se mysliti, že měli bychom to činiti v nevědomosti fakt, jak jsou nebo ve slepém spěchu. My budeme znova stavěti, nikoli ničiti. My budeme jednati s naším hospodářským systémem, jak jest a jak může býti přizpůsoben, ne, jak by mohl býti, kdybychom měli čistý arch papíru a na ten psáti mohli; a krok za krokem učiníme jej, jakým měl by býti v duchu těch, kdož na poradě běrou svoji vlastní moudrost a hledají radu a vědomost, nikoli mělkou soběstačností neb vzrušením výletů, o nichž nemohou říci, kam povedou. Spravedlnost, jediné spravedlnost, bude vždycky naším heslem.

Nieméné však nebude to chladný proces pouhé vědy. Národ byl hluboce vzrušen, vzrušen velikou vášní, vzrušen vědomím křivdy, ideálů zrazených, vlády, jež často byla skorumpována a učiněna nástrojem zla. Poet, s kterým želíme tomuto novému věku práva a příležitosti, dotýká se našich srdcí jako nějaký vánek z boží vlastní přítomnosti, kde spravedlnost a milosrdenství jsou usměřeny a kde soudce a bratr jsou jedním. My víme, že úkol náš není pouhým úkolem politiky, nýbrž úkolem, který pátrati bude v nás veskrz, zdati dovedeme rozuměti naším dobám a potřebám našeho lidu, zdati skutečně jsme mluvčími a tlumočníky, zdati máme čistě srdce pochopiti a pevnou vůli vyvoliti si vysoký směr našeho jednání.

Toto není den triumfu; jest to den zaslíbení. Zde shromážděny jsou nikoli šiky strany, nýbrž šiky lidskosti. Srdce lidí čekají na nás, životy lidí visí na vláčkách; naděje lidí volají k nám, abychom fekli, co učiníme. Kdo hotov jest zasvětiti se tomu velkému úkolu? Kdo váhal by pokusiti se? Já zvu všechny poetivě lidu, všechny vlastenecké, všechny do budoucna zhlížející lidi, k mému boku. S pomocí boží, já jich nezklam, budou-li mně raditi a pomáhati mně!

KABINET NOVÉHO PRESIDENTA.

WILLIAM J. BRYAN — Sekretář státu, jest orátorem, právníkem, státníkem, apoštolem světového míru a veteránem ze španělsko-americké války. Třikráte kandidátem za prezidenta, Bryan byl třikráte poražen, avšak přes to zůstal v čele své strany. V Baltimorské konvenci vyhrál největší vítězství v historii americké politiky, když zdánlivě rozdřen byl mčenou masinou, která měla v úmyslu napsati zpátečnickou platformu a nominovati konservativního kandidáta. — Bryan narodil se v Salem, Ill., v 1860, otecem jeho byl soudce Silas Lillard Bryan, od něhož plukovník zdědil své hluboké náboženské náhledy a přesvědčení; vystudoval na Illinois kolleji v Jacksonville v 21 letech a pojal za manželku svoji spolužačku, slečnu Mary Elizabeth Bairdovu. Bryz potom odstěhoval se do Lincoln, Neb., aby rostl s "novým západem." V roce 1891 Bryan v distriktu, který odevzdával 10,000 republikánských většiny, zvolen byl do kongresu většinou 6,000 hlasů. Tehdy byl příhlá chudým na financování své kampaně a přátelé přispěli mu ochotně na pomoc. Ve Washingtoně Bryan dostal se na výbor na cesty a prostředky ve svém prvním roce. Když vysloužil v kongresu, stal se redaktorem o-mašského "World-Herald" a v r. 1896, jako delegát do národní konvence v Chicagu proslavil svoji historickou řeč o "koruně trnové a kříži ze zlata," která získala mu presidentskou nominaci.

WILLIAM G. McADOO — Sekretář pokladny; zbudoval tunele pod řekou Hudson, jímž vlaky z New Jersey přijíždějí do města New Yorku; zastokrátě mluvil k mužům, kteří konali skutečnou, těžkou práci; "veřejnost jest vždycky v právu," bylo jeho heslem; McAdoo se narodil v Georgii v 1863; vzdělání nabyl na

univerzitě státu Tennessee; práva začal provozovati v r. 1885 a stal se advokátem pro Central Railroad & Banking Company a Richmond & Danville dráhu. Během poslední kampaně McAdoo pracoval vydatně pro Wilsona v New Yorku a byl zároveň místopředsedou národního demokratického výboru. Jest mužem neobyčejně pracovitostí a dovede si pamatovati spoustu těch nejmenších podrobností.

JOSEPHUS DANIELS — Sekretář námofniectva; novinářský redaktor a právník; narodil se ve Washington, N. C., v 1862; vzdělání nabyl na kolleji ve Wilson, N. C. a stal se redaktorem "Wilson Advance," když mu bylo pouhých 18 roků; v r. 1885 se stal redaktorem "Raleigh State Chronicle" a v r. 1894 spojil týt s "News and Observer;" sloužil jako státní tiskař, vřelní klerk odboru vnitra a jako člen národního výboru; byl zodpověden za většinu literatury v posledních volbách.

JAMES CLARK McREYNOLDS — Nový generální návladní, jest 51 rok star, narodil se v Kentucke, avšak zůstává v Tennessee. Byl spolužákem Oseara Underwooda; příručím generálním návladním od 1903 do 1907; jeho specialitou byly korporáční zákony a byl na straně žaloby proti tabákovému trustu a tvrdohlavě kombinací. Jest svobodn.

LINDLEY M. GARRISON — Sekretář války, byl místokancléřem New Jersey; narodil se v Camden, v Wash., jako syn duchovního. Byl demokratem po celý svůj dospělý věk a pokládán jest za pokrokovce.

DAVID W. HOUSTON — Sekretář zemědělství, byl kancléřem Washington university od 1908; byl rektorem státní university Texasské po tři roky a zastával professorské místo v zemědělské a femesnické kolleji Texasské od 1894 do 1905; oženil se se slečnou Helenou Bealovou z Austinu, Tex. v 1895; mají dvě děti; navštěvoval akademii sv. Jana, South Carolina kolleji, Harvardskou universitu, Tulane a universitu Wisconsinou; jest důvěrníkem Missouriské botanické rady, členem jižní vzdělávací rady, Slaterovy komise, Rockefellerovy zdravotnické komise, Americké ekonomické společnosti, a dvou organizačních univerzitních. Čítá 47 roků věku.

WILLIAM BAUCHOP WILSON — Sekretář práce, čítá 50 let věku a jest praktickým uhlokopem; narodil se ve Škotsku a ve věku 9 let pohnál muly a rozhljel uhlí v tvrdohlavém dole v Pennsylvanii, do školy chodil nepravidelně, avšak v pozdějším věku hleděl nabyti vzdělání; v r. 1888 zvolen byl distriktním předsedou Sdružení uhlokopů a později stal se sekretářem a pokladníkem; byl velmistrem Neodvislých rytířů práce a členem Americké federace práce; v kongresu sloužil od r. 1907 do 1913.

WILLIAM C. REDFIELD — Sekretář obchodu, jest autoritou na celný tarif; narodil se v Albany, N. Y. v 1858; vyrabitel železných a ocelových nástrojů; nyní jest místopředsedou American Blower Company z Detroit, Mich. a Troy, N. Y.; ucházel se opětně o navrzení do kongresu v minulém podzimu, avšak byl poražen Johnem McCoeyem, "bossem" demokratů v okresu Kings (v Brooklyně, N. Y.).

ALBERT SIDNEY BURLESON — Generální poštmistr; kongresník z Texasu a orátor; plantážník a právník; 50 roků star; má značný majetek; narodil se v San Marcos, Tex.; vzdělání nabyl na Texasské zemědělské a femesnické kolleji, na Baylor universitě a na universitě státu Texas a jal se provozovati práva v 1883; sloužil jako státní generální návladní po tři lhůty a přišel do kongresu v 1898.

FRANKLIN KNIGHT LANE — Sekretář vnitra, narodil se v Tacomé, Wash., 15. července, 1864; začal provozovati práva v San Francisku v 1889; byl korporáčním právníkem pro San Francisko od 1897 do 1902 a v roce poslednějším byl kandidátem pro úřad guvernéra Kalifornie; obdržel ve sněmu státu Kalifornie hlasy své strany za spolkového senátora a ustanoven byl členem komise pro mezistátní obchod v 1905. Jest rovněž členem trvalé mezinárodní železniční komise.

Pouze náhodou; ale že to byla šťastná náhoda pro p. Leona Badura z čís. 933 Hudson Ave., Rochester, N. Y., dosvědčeno je případem, jež v nedávném dopisu sděluje. Práv: "Bylo to náhodou, že jsem zvěděl o vašem Hoboku a opatřil si ho domů. Nabyli jsme přesvědčení o jeho zásluhách, a mohu říci, že uzdravuje

úpně. Po využití jedné láhve jsem teď úplně zdrav. Jsem odhodlán pomáhati jiným trpícím odporučením jim váš výtečný lék. Rád bych měl jednatelství pro Hoboko, neboť jsem umístěn na jedné z hlavních ulic, kudy na sta našich lidí přejde na cestě do kostela a z kostela. Považují to za svoji povinnost plným hlasem Hoboko v známost uváděti. Je to lék, jež umožňuje nám, neovotati si nejlepši ze všech dober, — "zdraví!"

Ne jako jiné léky, Dra. Petra Hoboko nelze dostati v lékárnách. Zvláštní jednatel dodává jí ho lidem nebo ho můžete obdržeti přímo od vyrabitelů, Dr. Peter Fahrney & Sons, 19—25 So. Hoynes Ave., Chicago, Ill. Adv.

SEMENA — 17 druhů zahradních zaručených semen úplné zdarma — obdrží každý předplatitel na "Pokrok" neb "Venkov".

Nejlepší příprava lékařských předpisů z Čech i amerických. Průtrní pány, Kávové perkolatory. Z Čech: Šimanovského thé proti kašli, balíček \$1.20 poštou. Dr. Rosy životní balzám 75c. Rapé. Třikrát, tabák. Viršinky.

Beránek a Syn, lékárníci,
16. a William ul. - Omaha, Neb.

POZOR

Spolehlivé pojištění proti ohni a vichřici, na domy i nábytek, jakož i na skleněné výkladní skříně, vůbec vše do oboru toho spadající, obstará vždy za ceny nejnižší.

JOSEF STEIGER,
stará firma Karel Steiger,
1417 William St.
Tel.: Douglas 6399.

V pádu nějaké pohromy vše se vyřídí ku váš spokojenosti.

NECHTE NAM DATI ROZPOČET

Ušetříme vám 25 proc.

Zahrajte až tři tole a vy se přesvědčíte, že jest to ková, jako jste se učejnali.

H. F. Cady Lumber Co.
OMAHA, NEB.

Vyléčena z 15-leté nemoci!

Myslela, že již musí zemřít!

Ctění přítelkyně — Sweet Briar, No. Dak., 25. července 1911.

Zasluhujete si v plné míře uznání a přízeň všech našich krajanů, již za to, co jste pro mě učinila, že jste mě z 15leté nemoci vyléčila. Rok 1910 byl pro mě ten nejhorší, neb jsem myslela, že již musí zemřít a byla jsem stále tak nemocná a slabá, že jsem si ani domácí práce nemohla konati. Tu jednou čtu Vaši oznámku a rozhodla jsem se, že ještě po tolikaletem léčení se jinde, Vám napíšu a zkusím Vaše léky. Nelituji toho, neb jsem dnes zdravá a konám práci hravě pro milou mou štěstěnnou rodinu a i práci na poli zastanu jako nic. Mám zač děkovati jen Vám a Vašemu léčení. Bude-li se Vám můj dopis zamlouvat, uveřejněte ho, by i moji přátelé, kteří daleko ode mě bydlí, a radosti mohli čísti, že jsem Zdráva. Milá přítelkyně, zaslám Vám \$2.20 a pošlete nám dvě krabičky Vašeho léčivého Thé, neb jest to lék dobrý pro celou rodinu a nechei být bez něho ani hodinu v domě. Zdraví Vás a přeje vše dobré od Pána Boha a hojnost dobrých oděratelů, kterým Vaše dobré a levné léky odporučuji. Vaše upřímná přítelkyně

ROSALIE BLÁŽEK

Muži, ženy, dívky a starouškově!

JARO SE SVÝMI MNOHÝMI NEMOCEMI JEST OPĚT ZDE!

Často ani nevíte, co Vás bolí, a tu náš lék dá Vám úlevu a sdraví. Zdarma na zkoušku na několik dní. Žádný patentní lék.

Theopholine Bylinné Thé, silitel jater, ledvin a krvečistitel.

Jest to čistý přírodní lék, zdravotním zákonem prozkoumaný a odporučený jest jak pro malické, tak pro dospělé, a poskytne úlevy při zácpě, kyselosti v žaludku, žlučnatosti, obtížném trávení, jaterních obtížích, bolestech hlavy, bolesti v zádech, nezávratnosti, malarii, kašli, nastusení, bolavém hrdle, revmatismu, neuralgii, dně, bolesti v boku, bolesti v krizi, rozčilenosti, zemdelnosti, strátě chuti k jídlu, ospalosti, souchtinám, žloutence, pupencích, vyrážce, červům, zlaté žilě, tasebnici, nervosnosti, svrabu, vodnatelnosti, srdeční vadě, bouřích, nádech, lísejích, zastaralých bolestech a všech nepřídejších krve a ledvin. Chuti jest příjemné. Stalice lehoučké. Thé jest upraveno z DVANÁCTI různých vesměs nákladných drahých bylin a každá ta bylínka účinkuje léčivě na nemoc v těle, pro kterou jest určena. Thé jest s velikou péčí upraveno tak, že bylinky sobě v léčení nepřekážejí. — Hlaste se o vzorky Thé a o další ho zásobu v lékárnách a u všech našich jednatelů, kteří po dobrém ho vyskoušení ve svých rodinách jednatelství přijmali a ochotně poslouží všem trpícím. Kde není u Vás k dostání, pište si o vzorky i o Thé přímo k nám. Na prodej poštou vyplácen až do domu 55c a velká krabička na měsíc stačí za \$1.10, 6 dollarových krabiček za \$5.00.—Spojte se se sousedy na objednávku.

Máme zvláště léčení pro muže pouze. Tož léčení pro KATAR pro muže, ženy a dívky. Trpící, slabé, unavené, přirodšně sestárlé matky a ženy, slabé a bledé dívky. Máme zvláště léčení pro všechny Vaše nemoci. Popište s důvěrou svou nemoc a pošleme Vám obratem pošty lék zdarma na několik dní na zkoušku a knížčky o nemocích. Ražte psát anglicky neb česky.

Marie Votýpka & Co., Dept. 10., So. Bend, Ind.